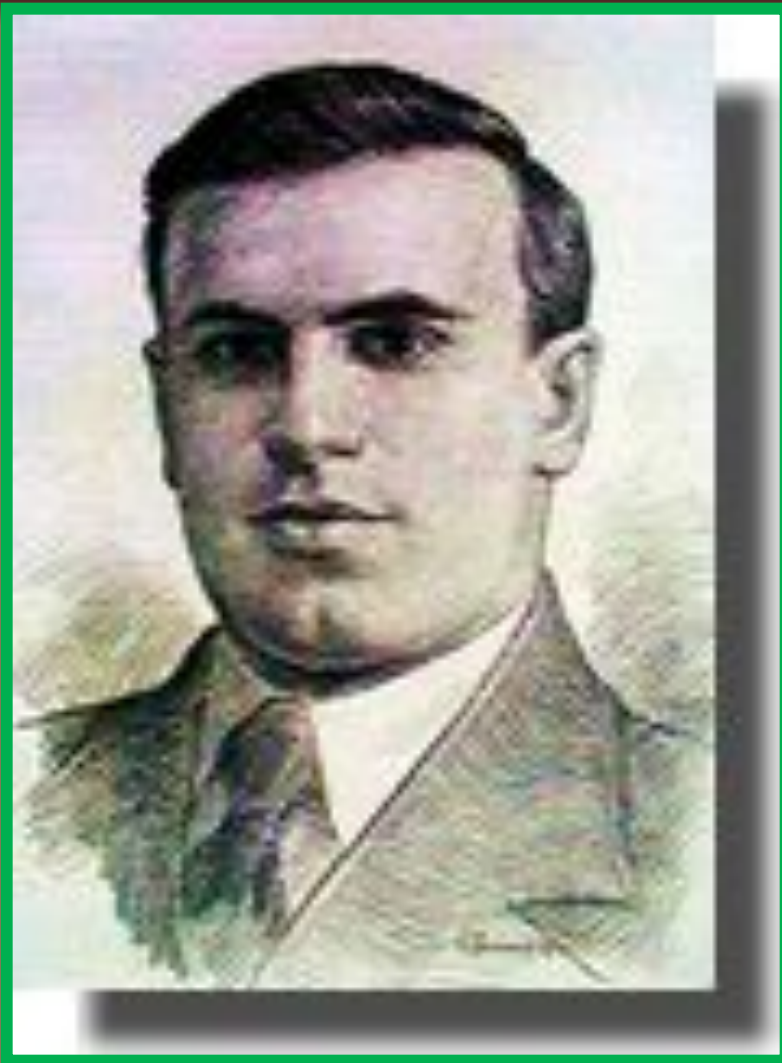

Т Р Сарман муниципаль районы
мәктәпкәчә белем бирү
муниципаль бюджет учреждениясе
Жәлил бистәсе гомуми үсеш төрендәге
1 № “Каенкай” балалар бакчасы
I категорияле татар теле тәрбиячесе
Афзалова Алия Мөнәвир кызы.

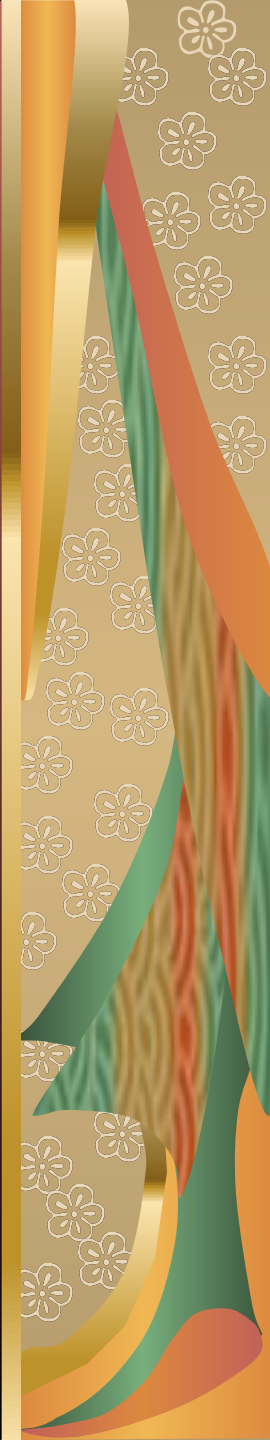

Абдулла Алиш 1908 елның 15 сентябрендә Татарстанның Куйбышев районы Көөк авылында дөньяга килә. Аның бабасы Нурулла авылмулласы булган, әтисе Габделбари абзый иген иккән, умарта караган. Ул өйгә төрле газета-журналлар алдырган, балаларны кече яшьтән үк хезмәткә өйрәтергә, белемле һәм тәрбияле итәргә тырышкан. Абдулланың әнисе Газизә апа да авыл халкы арасында укымышлы хатын саналган, әдәбиятны бик яратып, шигырь һәм бәетләр чыгарырга һәвәс булган.

Абдулла шушы тату, хөр фикерле һәм хезмәт сөючән гаиләдә кечкенәдән ук зирәк һәм зиһенле малай булып үсә, алты-жиде яшьләрендә әтисеннән укырга-язарга өйрәнә, аннары авылдагы башлангыч мәктәптә укый башлый. Абдулла Ямбақты авылы мәдрәсәсендә, Бураково авылын мәктәбендә укый, аннары жидееллык рус мәктәбен тәмамлай. Мәктәптә уку елларында А. Алиш драма һәм әдәбият түгәрәкләре, концертлар оештыру, стена газеталары, кулъязма журналлар чыгару кебек эшләрдә башлап йөрүче була, үзе дә шигырьләр, хикәяләр яза.

А. Алиш Казан Жир төзү техникумында укый башлый. әдәбият белән кызыксынуы тагын да үсә: ул әдәбият түгәрәкләренә йөри . Әдипнең «Капкорсак патша» исемле беренче әкиятте «Пионер каләме» журналында басылып чыга . Шуннан соңгы елларда (1935— 1940) А. Алиш ике дистәдән артык әкият ижат итә..

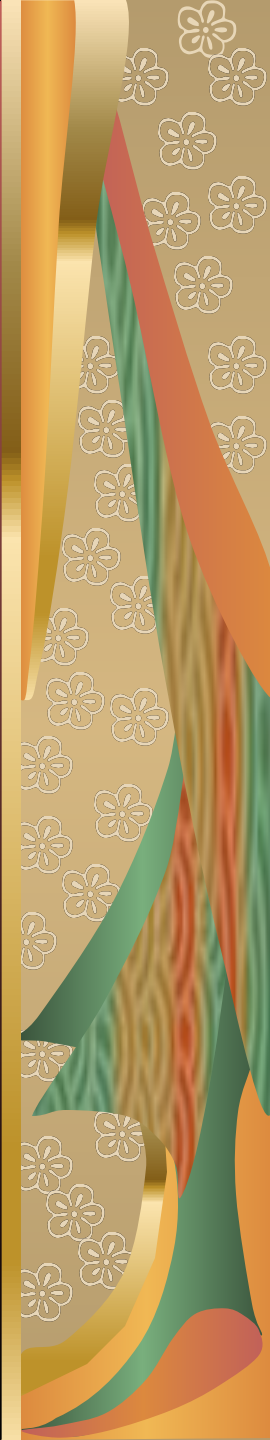
Бөек Ватан сугышы башлангач, А.Алиш 1941 елның июль аенда фронтка китә, солдат-радист сыйфатында, Орлов өлкәсендә барган каты сугышларда катнаша. 1941 елның 12 октябрәндә Брянск шәһәре янында, Десна елгасы буенда чолганышта калып, фашистлар кулына әсир төшә.

Муса Жәлил һәм аның көрәштәшләре белән очраша, алар белән бергә антифашистик оешмада эшли башлый. 1943 елның августында, яшерен оешманың эше ачылып, А. Алиш һәм башка жәлилчеләр кулга алыналар һәм фашист суды тарафыннан үлем жәзасына хөкем ителәләр. 1944 елның 25 августында 12 сәгать 12 минутта фашист палачлары Абдулла Алишны гильотинада жәзалап үтерәләр.

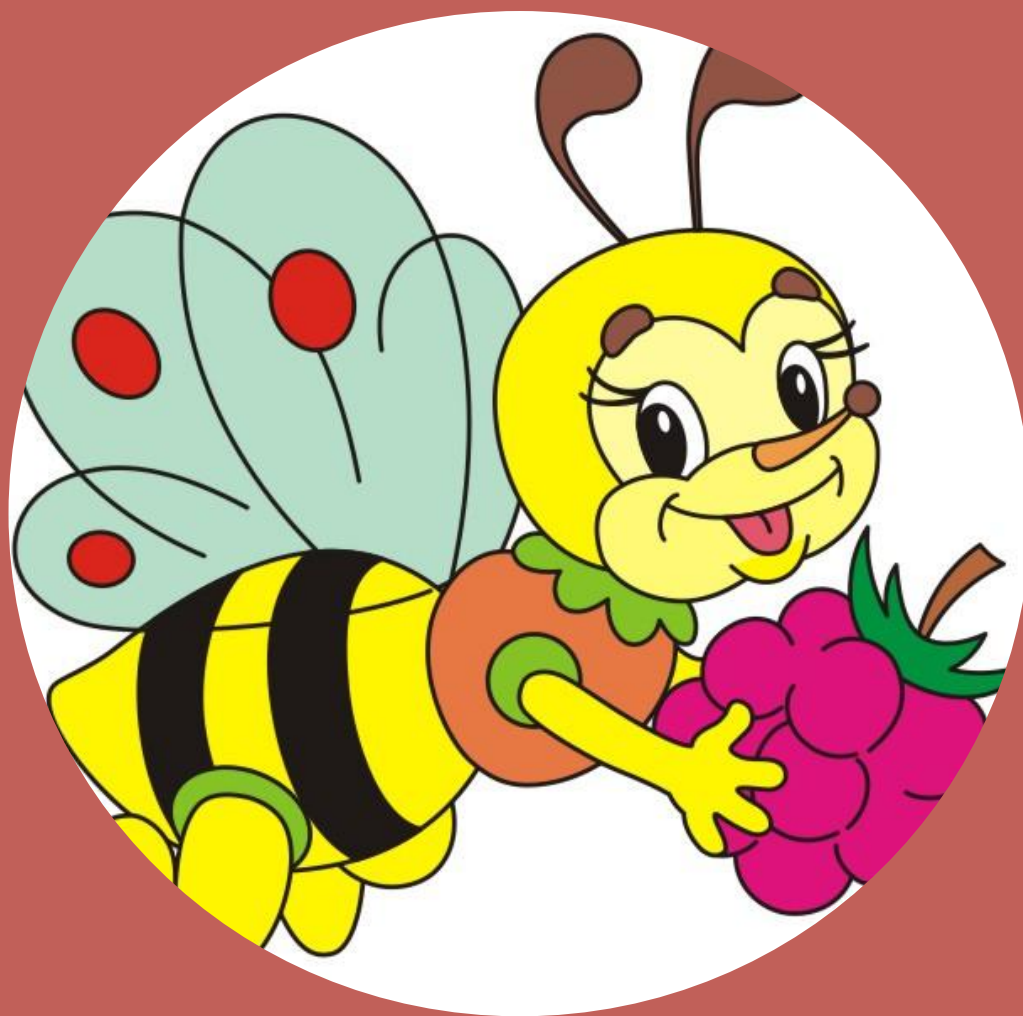

Уен – табышмак «Бу кайсы әкияттән?»

Соскы борын –
бакылдык,
Күп сөйләшә –
такылдык.

Жәй бие бал жыя,
Кыш бие хәл жыя.

- Алгы тәпиләре кыска,
- Чабарга ул бик оста.
- Соры тунын сала да,
- Ак тунын кия кышка.

- Башы - тарак, койрыгы - урак.
- Кычкыртып быргысын, уята барысын.

Үстөрөшлө уен “Бу кайсы әкият ?”

